

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten bepaalt dat de paragraaf over het weerstandsvermogen en risicobeheersing ten minste bevat:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- een inventarisatie van de risico's
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het BBV omschrijft de weerstandscapaciteit als zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit betrekken we:

- de algemene reserve;
- de bestemmingsreserves;
- de stille reserves;
- de post onvoorziene uitgaven;
- de onbenutte belastingcapaciteit.

We maken onderscheid tussen de incidentele weerstandscapaciteit en de structurele weerstandscapaciteit. Incidentele weerstandscapaciteit staat voor het vermogen calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de taken op het gewenste niveau. Hiertoe kunnen in zijn algemeenheid de reserves worden gerekend. Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Tot de structurele weerstandscapaciteit behoren de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorziene uitgaven.

De algemene reserve

Meerjarig vertoont de algemene reserve het volgende beeld:

Jaar	Stand per 1 januari (* 1 mln)	Stand per 31 december (* 1 mln)
2019	9,32	9,18
2020	9,18	9,41
2021	9,41	9,64
2022	9,64	9,87

De bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een afgezonderd vermogensbestanddeel waaraan uw gemeenteraad een specifieke bestemming voor bepaalde doeleinden heeft gegeven. Dit betekent dat een groot gedeelte van de bestemmingsreserve niet zondermeer vrij inzetbaar is. Uiteraard kunt u een bestemming c.q. het te bereiken doel door de inzet van een reserve altijd wijzigen. Meerjarig vertonen de bestemmingsreserves het volgende beeld:

Jaar	stand per 1 januari (* 1 mln)	Waarvan bruteringsreserve	stand per 31 december (* 1 mln)
2019	13,85	11,30	12,12
2020	12,12	10,75	10,78
2021	10,78	10,24	10,22
2022	10,22	9,73	9,71

Een inventarisatie van de risico's

Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd. Risico's die in het kader van de weerstandsvermogen wel relevant zijn kunnen – volgens het BBV – onderverdeeld worden in:

- financiële risico's;
- risico's op eigendommen;
- risico's die samenhangen met de interne organisatie.

Financiële risico's

Structurele risico's zijn financieel vertaald en in de meerjarenbegroting verwerkt. Ons weerstandsvermogen is ten opzichte van eerdere begrotingen afgenomen maar is nog steeds gezond te noemen. Door de stagnerende economie en door de voornemens van de regering zullen de risico's voor de gemeente sterk toenemen. De rijksoverheid is niet langer de voorspelbare partner. Wet- en regelgeving veranderen in een hoog tempo zonder dat duidelijkheid bestaat over de beleidsvrijheid en de financiële gevolgen ervan voor ons. Dit is een handicap gebleken bij het opstellen van deze begroting.

Garantieplichtingen

Bij een garantieplichting staan we borg voor een door een stichting of vereniging aangegane geldlening. Door deze borgstelling kan de stichting of vereniging in het algemeen gunstigere voorwaarden bedingen. Per 1 januari 2019 staan we garant voor:

- een 15-jarige geldlening ter grootte van € 17.000.000 aan Woonpunt bestemd voor de financiering van woonegelegenheden. Aflossing vindt geheel plaats aan het einde van de looptijd in 2021. Voor de

onderliggende woongelegenheden geldt dat ze volledig eigendom zijn van Woonpunt en dat de gemeente het eerste recht van hypotheek gevestigd heeft.

- een 10-jarige geldlening ter grootte van € 9.500.000 aan Woonpunt bestemd voor de financiering van woongelegenheden. Aflossing vindt plaats aan het einde van de looptijd in 2024. Voor de onderliggende woongelegenheden geldt dat ze volledig eigendom zijn van Woonpunt en dat de gemeente het eerste recht van hypotheek gevestigd heeft.
- een resterende garantstelling ter grootte van € 233.333 inzake het restant van een door Stichting gemeenschapshuis “Oos Heim” uitgegeven obligatielening ter grootte van € 250.000. De gemeente heeft als onderpand een hypothecair recht op de opstallen (gemeenschapshuis) verkregen ad € 250.000.
- eind jaren 80 zijn de risico's van hypothecaire geldleningen met gemeentegarantie ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale woningbouw (WSW) tegen een eenmalige betaling. Per 1 januari 2019 staan we garant voor € 873.149.
- In het kader van de publieke taak staat de gemeente garant voor een lening verstrekt aan het Dorpshuis te Mheer. De lening bedraagt € 198.740. Als onderpand is het recht van eerste hypotheek gevestigd op het pand.
- In het kader van de publieke taak staat de gemeente garant voor een lening verstrekt aan het Cultureel Centrum te Eijsden. De lening bedraagt € 400.000. Als onderpand is het recht van eerste hypotheek gevestigd op het pand.

Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2019 – 2022 is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 52.700. De aanwending van de post onvoorziene uitgaven is voorbehouden aan het college. In de jaarrekening wordt over de aanwending verslag gedaan.

De onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente heeft om nog extra eigen inkomsten via belastingen en heffingen te genereren. De onbenutte belastingcapaciteit kan bepaald worden aan de hand van de norm die het rijk hanteert voor het bepalen van de artikel 12-status Financiële verhoudingen wet. Volgens deze norm zijn de eigen Ozb inkomsten op peil als het rekkentarieff 0,1905% voor de eigenaren van woningen bedraagt (*bron: meicirculaire gemeentefonds 2018*). De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt derhalve voor het jaar 2019 € 723.872. De afvalstoffenheffing en het rioolrecht zijn kostendekkend en worden dus bij het bepalen van de onbenutte belastingcapaciteit buiten beschouwing gelaten.

Jaar	Onbenutte belastingcapaciteit
2019	723.872
2020	736.934
2021	751.775
2022	767.512

Algemene uitkering

De algemene uitkering vormt een belangrijke risicofactor binnen de begroting. Bij het gemeentefonds is de normeringsystematiek van toepassing. Dit betekent dat de groei van het gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de gecorrigeerde netto rijksuitgaven. Dalen de rijksuitgaven dan daalt ook het volume van de gemeentefondsuitkering en andersom. Aangezien de definitieve vaststelling van de netto rijksuitgaven achteraf plaatsvindt, bestaat de mogelijkheid dat een gedeeltelijke verrekening van de algemene uitkering, in zowel positieve als negatieve zin, kan plaatsvinden.

Sociaal Domein

De gemeente is nu ruim drie jaar verantwoordelijk voor de Jeugdwet, nieuwe taken binnen de Wmo en de Participatiewet. Hierdoor is steeds beter zicht op welke zorginhoudelijke en financiële risico's er zijn en hoe groot de kans is dat deze zich voordoen. Het grootste (financiële) risico blijft dat de toenemende vraag naar zorg en ondersteuning leidt tot overschrijding van het budget. Daarbij kunnen naast het Sociaal Team, ook artsen en rechters zorg toekennen. De gemeente is verplicht de toegekende zorg te betalen.

De Wmo en Jeugdzorg zijn open einde regelingen. Naast het risico dat er een groter beroep op de regeling wordt gedaan, is de beheersbaarheid moeilijk. Dit komt omdat op voorhand niet vaststaat in welke mate gebruik gemaakt wordt van het voorzieningenpakket. De afgelopen jaren is het beroep op de zorg inzichtelijker geworden. In de begroting is de meest realistische inschatting van de uitgaven aan WMO en Jeugdzorg verwerkt. Vanaf de Meicirculaire 2018 is de opbouw van de Algemene Uitkering veranderd. Hierdoor is het vanaf 2019 niet meer mogelijk de budgetten bestemd voor de 2D's expliciet te benoemen. Dit is de voornaamste reden om vanaf de begroting 2019 het gesloten compartiment 2D's los te gaan laten. Op basis van de ervaringscijfers opgedaan in de afgelopen jaren, sinds 2015, worden de uitgaven voor de 2D's bevroren op het niveau van jaarlaag 2019 in de meerjarenbegroting 2018-2021. Aangezien vanaf 2019 geen sprake is meer van een compartiment wordt de reserve Sociaal Domein niet meer expliciet ingezet als dekking voor het Sociaal Domein, maar ook deels voor de begroting.

Sociale werkvoorziening

Medio 2015 is besloten tot aanpassing van de opdracht van MTB alsook een verdere herstructurering van de organisatie. Dit, omdat de invoering van de Participatiewet een negatieve financiële ontwikkeling met zich mee brengt; een (totaal) tekort richting 2020 oplopend naar ca. € 6 à € 8 miljoen jaarlijks waarvan het aandeel Eijsden-Margraten 11% bedraagt. Dit als gevolg van:

- de teruglopende rijkssubsidie (van ca. € 27.000 naar € 22.000 per SE);
- het feit dat de loonkosten van sw-medewerkers ca. 80% uitmaken van de begroting van het bedrijf;
- de teruglopende productiecapaciteit bij MTB in verband met sluiting instroom WSW per 1 januari 2015.

MTB voert de volgende taken uit:

- afbouw van Wsw 'oud';

- werk-leerbedrijf voor de brede doelgroep Participatiewet (daarbij vooral gebruikmakend van externe plaatsingsmogelijkheden bij de joint ventures en andere partners);
- arbeidsmatige dagbesteding.

De primaire taak blijft ondersteuning van de doelgroep, waarbij wel nadrukkelijker wordt gekeken naar het genereren van werk, om zodoende meer omzet te realiseren en het tekort (als gevolg van dalende rijksmiddelen) zo veel mogelijk te beperken. Zodoende kan het (totale) tekort naar verwachting worden beperkt tot ca. € 3 miljoen maximaal.

Op basis hiervan is een aanvullende bijdrage aan MTB opgenomen in de begroting van afgerond € 330.000.

Het blijft een voortdurend proces waarbij continu gestuurd zal worden op verkenning van verdere mogelijkheden voor compensatie van (ons aandeel in) het tekort van MTB. Uiteraard met respect en perspectief voor de doelgroep die het betreft.

Inkomsten uit beleggingen

De gemeente heeft een aantal deelnemingen, waarvan de aandelen in de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) en Enexis de belangrijkste deelnemingen met een hoog rendement zijn.

Financiering

Gezien de inverse rentestructuur (d.w.z. situatie waarin de korte rente langdurig lager is dan de lange rente), vindt financiering van het financieringstekort, binnen de marges van de Wet Fido, zoveel mogelijk kortlopend plaats.

Hierin schuilen echter de volgende risico's:

- De korte rente kan stijgen tot boven het niveau van de gehanteerde begrotingsrente;
- De lange rente kan stijgen tot boven het niveau van de gehanteerde begrotingsrente;
- De korte rente kan stijgen tot boven het niveau van de lange rente;
- Voor zover zich één of meerdere van deze risico's voor zouden doen, heeft dit een nadelig effect op het begrotingssaldo.

Open einde regelingen

Een open einde regeling is een regeling waarbij gerechtigden geld toekomt, zonder dat van te voren te overzien is wie van deze regeling in welke mate gebruik zullen gaan maken. In de begroting zijn hiervoor bedragen geraamd conform de opgaven van de instanties die belast zijn met de uitvoering van de regelingen. Enkele relevante open einde regelingen zijn:

- Participatiewet;
- GGD Zuid-Limburg;
- Brandweer-GHOR Zuid-Limburg;
- Leerlingenvervoer;
- Sociaal Domein.

Risico's op eigendommen

Bouwgrondexploitatie

Voor een uitvoerige financiële analyse verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Planschadevergoedingen

Een planschadevergoeding is een vergoeding van de gemeente aan een derde voor schade geleden als gevolg van een planologische maatregel. De planschadevergoeding is, voor zover deze te verwachten was, opgenomen in de exploitatieopzet van betreffende uitbreidingslocatie dan wel bestemmingsplan.

Aansprakelijkheidsstellingen

De landelijke tendens is dat het aantal schadeclaims toeneemt. Als oorzaken kunnen worden genoemd het Nieuwe Burgerlijk Wetboek (invoering risico aansprakelijkheid), de Algemene Wet Bestuursrecht (aanzienlijke versterking van de positie van de burger ten opzichte van de overheid) en de toenemende mondigheid van de burgers. De risico's op het gebied van aansprakelijkheidsstelling kunnen aanzienlijk zijn, zodat het van groot belang is om schadepreventief te werken. Een goed en regelmatig onderhoud van wegen, speeltoestellen etc. (de gemeente beschikt over beheers- c.q. onderhoudsprogramma's), een klachtenlijn, het nauwkeurig naleven van procedures, adequate behandeling van ingediende bezwaarschriften etc. behoren in het kader van preventief werken tot de aandachtspunten. De gemeente is voor de wettelijke aansprakelijkheid en de bestuurdersaansprakelijkheid verzekerd. Wij kunnen echter niet uitsluiten dat, buiten het al bestaande eigen risico, de gemeente met claims krijgt te maken die niet via de verzekering zijn afgedekt.

Beheers- c.q. onderhoudsplannen

Om de risico's op het gebied van onderhoud en beheer zoveel mogelijk in te perken is het noodzakelijk dat de gemeente beschikt over beheers- en onderhoudsplannen. Korthedshalve wordt voor het inhoudelijke hieromtrent verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Risico's die samenhangen met de interne organisatie

In de vorm van zorgvuldige toepassing van de in de gemeentelijke organisatie ingebedde bedrijfsvoeringprocessen in zijn algemeenheid, interne controlemaatregelen in het bijzonder en de planning- en controlcyclus zijn waarborgen aanwezig om eventuele calamiteiten zichtbaar en beheersbaar te houden.

Bodemverontreiniging

In onze gemeente is dit een risico dat niet geheel inzichtelijk is. De financiële gevolgen van bodemverontreiniging zijn niet in kaart te brengen en zullen als het zich voordoet van geval tot geval bekeken dienen te worden.

Bij de bedrijfsvoering loopt onze gemeente diverse risico's, hierbij denken wij aan de administratieve organisatie, automatisering (o.a. uitval van de computer), informatievoorziening, de interne controle en het personeelsbeleid. Te late of verkeerde informatieverstrekking, onvolkomenheden in zowel de administratieve organisatie als in de interne controle kunnen financiële consequenties hebben. Bij uitval (door ziekte of andere oorzaken) van personeel is onze gemeente kwetsbaar. Vervanging is meestal, gelet op de vakkennis op bepaalde taakgebieden, niet adequaat mogelijk. De gemeente is tevens leverancier van heel veel informatie. Indien deze informatie onjuist is, is het risico aanwezig dat wij daarvoor aansprakelijk worden gesteld.

Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

In 2013 heeft de raad de beleidsnota voor risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld, waarin het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's is beschreven.

De benodigde weerstandscapaciteit kan bepaald worden op basis van de risico inventarisatie in relatie tot de in de beleidsnota vastgestelde gevolgmatrix en tolerantiematrix.

Hierbij is voorgesteld aan de tolerantiematrix onderstaand procentueel financieel risico te hangen:

0	tot en met	4 punten	0%	financieel risico
5	tot en met	9 punten	25%	financieel risico
10	tot en met	25 punten	100%	financieel risico

Op basis van deze percentages kan het volgende financieel risico in kaart worden gebracht:

Risico's	Bruto bedrag per 1-1-2019	Bedrag risico per 1-1-2019	Klasse kans %	Gevolg	Tolerantie	Financieel risico per 1-1-2019	
Garantieplichtingen, gemeente staat borg voor een door een stichting of vereniging aangegane geldlening							
1	15 jarige geldlening van € 17.000.000 Woonpunt looptijd tot 2021 onder vestiging van hypothecaire lening	€ 17.000.000	€ 5.100.000	1	5	5	€ 1.275.000
2	Lening Woonpunt € 9.500.000	€ 9.500.000	€ 2.850.000	1	5	5	€ 712.500
3	Risico's hypothecaire geldleningen met gemeentegarantie ondergebracht bij Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW).	€ 873.149	€ 261.945	1	4	4	€ -
4	Obligatielening Oos Heim	€ 233.333	€ 70.000	1	3	3	€ -
5	Lening Dorpshuis Mheer	€ 198.749	€ 59.625	1	3	3	€ -
6	lening Cultureel Centrum Eijsden	€ 400.000	€ 120.000	1	3	3	€ -
Algemene uitkering							
7	De algemene uitkering vormt momenteel een belangrijke risicofactor binnen onze meerjarenbegroting	€ 31.437.145	€ 344.675	3	5	15	€ 344.675
Beleggingen							
8	Inconveniëntentoeslag Enexis + dividend BNG	€ 197.138	€ 197.138	2	4	8	€ 49.285
Openeinde regelingen							
9	Participatiebudget	€ 290.334	€ 29.033	3	3	9	€ 7.258
10	SZMH, meer aanvragen 10% eigen risico gebundelde uitkering	€ 3.284.702	€ 328.470	3	5	15	€ 328.470
11	GGD (open eind financiering 10% totale budget)	€ 475.596	€ 47.560	3	3	9	€ 11.890
12	Brandweer-GHOR Zuid-Limburg (open eind financiering 10%)	€ 1.313.846	€ 131.385	3	5	15	€ 131.385
13	Gem.regeling leerlingenvervoer (meer aanvragen dan begroot, 10%)	€ 245.000	€ 24.500	3	3	9	€ 6.125
14	MTB, niet begrote ontwikkeling aantal cliënten (10%)	€ 2.285.589	€ 228.559	3	5	15	€ 228.559
15	2 D's	€ 9.285.337	€ 928.534	3	5	15	€ 928.534
Risico's die samenhangen met de eigen gemeentelijke organisatie							
16	Planschade	€ 50.000	€ 50.000	3	2	6	€ 12.500
17	Aansprakelijkheidsstellingen	€ 50.000	€ 50.000	3	2	6	€ 12.500
Totaal							€ 4.048.680

Toelichting volgnummers tabel:

- 1 t/m 6 Het risicobedrag is gebaseerd op 30% van de executiewaarde van het met hypotheek bezwaarde onroerend goed.
- 7 Het risicobedrag is gebaseerd op 25 procent punten, waarbij één procentpunt overeenkomt met € 13.787. Met andere woorden als de uitkeringsfactor met 1 procentpunt verandert, heeft dit een financiële consequentie van € 13.787.
- 8 t/m 17 Het risicobedrag is gebaseerd op 10% eigen risico.

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 10.044.339 en is de som van:

- de stand van de algemene reserve per 1-1-2019 ad € 9.320.467;
- de onbenutte belastingcapaciteit 2019 ad € 723.872.

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 4.048.680 zoals blijkt uit bovenstaande tabel. Het weerstandsvermogen kan als volgt berekend worden:

Weerstandsvermogen= beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit

In cijfers: € 10.044.339 / € 4.048.680 = 2,5

Op basis van de door uw raad vastgestelde weerstandsvermogenmatrix, kan worden geconcludeerd dat de ratio uitstekend is (zie onderstaande tabel).

Score	Ratio weerstandvermogen					Oordeel
A				>	2,0	Uitstekend
B	1,4	<	X	<	2,0	Ruim voldoende
C	1,0	<	X	<	1,4	Voldoende
D	0,8	<	X	<	1,0	Matig
E	0,6	<	X	<	0,8	Onvoldoende
F				<	0,6	Ruim onvoldoende

Toelichting op kolommen klasse kans %, gevolg en tolerantie in tabel

Risico's beoordelen

De analyse bestaat uit een inschatting van de kans dat een gebeurtenis optreedt, en wat daarvan de gevolgen kunnen zijn. Met behulp van beoordelingstechnieken kan worden afgewogen hoe groot het risico is. Ieder individueel risico wordt bepaald als: kans * gevolg. Doel is om de hoge risico's te identificeren. Het waarderen van risico's behoort zoals gezegd tot de normale managementverantwoordelijkheid. In zijn aard is het een proces van taxeren en inschatten, en heeft daarmee altijd in bepaalde mate een subjectief karakter. Deze subjectiviteit beperken we zoveel mogelijk, door enerzijds ervoor te zorgen dat er altijd meerdere personen bij het proces betrokken zijn, en anderzijds waar mogelijk met onze accountant van gedachten te wisselen over risicoprofielen binnen de overheid. Voor elk risico wordt een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich voordoet. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de volgende indeling:

Kansmatrix		
Klasse	Referentiebeelden	Kans
1	Onwaarschijnlijk (eens in de dertig jaar)	3%
2	Zelden (eens in de tien jaar)	10%
3	Mogelijk (eens in de vijf jaar)	20%
4	Zo goed als zeker (eens per jaar)	90%
5	Zeker (vaker dan eens per jaar)	100%

De inschatting van de kans kan voor verschillende risico's plaatsvinden op basis van eigen historische gegevens. Ook hier kan een beroep worden gedaan op de expertise van de accountant bij het inschatten van risico's.

Om tot een waardering van een risico te komen moeten ook de financiële gevolgen van een risico worden ingeschat. Vaak is niet exact aan te geven wat de omvang van een risico in financiële zin zal zijn. Daarom wordt bij het bepalen van de gevolgen gebruik gemaakt van een indeling in klassen:

Gevolgmatrix	
Klasse	Bandbreedte in €
1	< 50.000
2	50.000 - 200.000
3	200.000 - 500.000
4	500.000 - 1.000.000
5	> 1.000.000




Met behulp van de kansmatrix en de gevolgmatrix worden individuele risico's uniform gewaardeerd. Om vervolgens de risico's uit te drukken in een getalswaarde als uitkomst van kans * gevolg, stellen we een tolerantie matrix op.

Toleratiematrix					
	Kans				
Gevolg	1	2	3	4	5
	2	4	6	8	10
	3	6	9	12	15
	4	8	12	16	20
	5	10	15	20	25

Kengetallen

Jaarlijks neemt de gemeente de landelijk voorgeschreven financiële kengetallen in de begroting op. De opgenomen kengetallen zijn gebaseerd op de geprognosticeerde balans en gaan uit van ongewijzigd beleid. De combinatie van de kengetallen en de geprognosticeerde balans zijn een indicatie voor de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente in de komende jaren.

Het is niet mogelijk een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente. Daarom dienen ze te worden voorzien van een adequate toelichting. De waarden van de kengetallen kunnen worden ingedeeld in drie categorieën:

- categorie A is het minst risicovol, in de tabel is dit weergegeven als; 
- categorie B is neutraal, in de tabel is dit weergegeven als; 
- categorie C het meest risicovol, in de tabel is dit weergegeven als; 

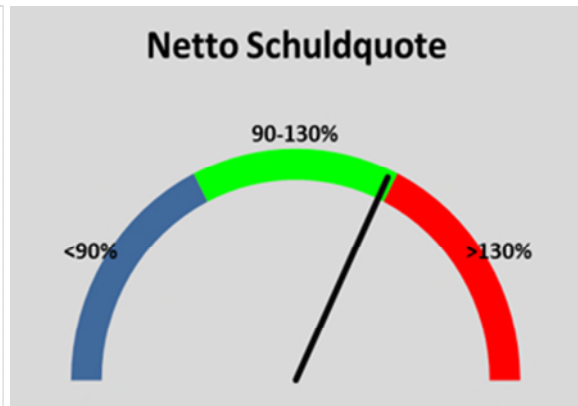
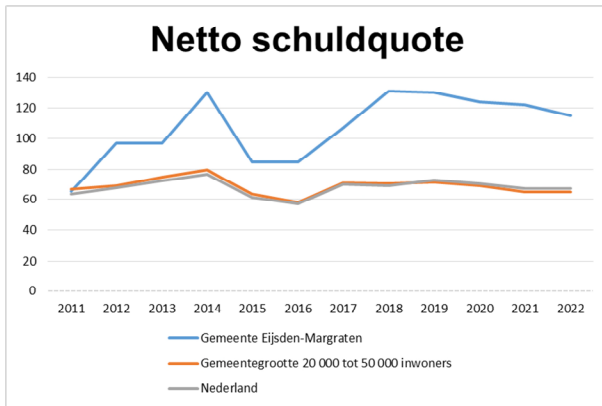
Op basis van onderstaand overzicht en op basis van het weerstandsvermogen kan worden geconcludeerd dat de gemeente Eijsden-Margraten een stabiele financiële positie heeft. 3 van de 6 onderdelen bevinden zich in categorie B (neutraal) en in 2 onderdelen in de categorie A (minst risicovol) en 1 onderdeel in de categorie C (risicovol). Daarnaast is het weerstandsvermogen uitstekend.

	Jaarstukken 2017	Programma- begroting 2018	Programma- begroting 2019	Programma- begroting 2020	Programma- begroting 2021	Programma- begroting 2022	Benchmark categorie
1. Netto schuldquote	107%	131%	130%	124%	122%	115%	B
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstekte leningen	98%	118%	122%	116%	114%	107%	B
3. Solvabiliteitsratio	24%	24%	23%	22%	23%	24%	B
4. Structurele exploitatieruimte	1%	0%	3%	3%	2%	2%	A
5. Grondexploitatie	2%	1%	0%	0%	0%	0%	A
6. Belastingcapaciteit	117%	111%	118%	119%	121%	122%	C

Toelichting kengetallen

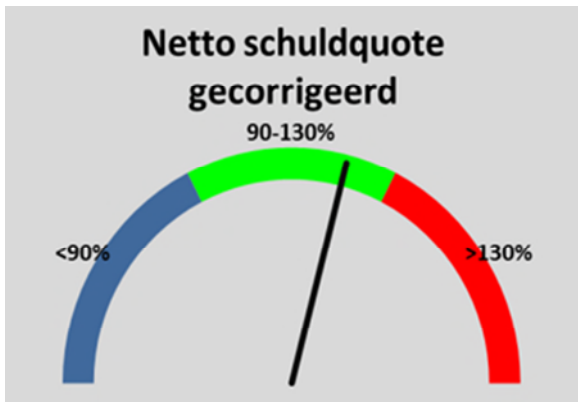
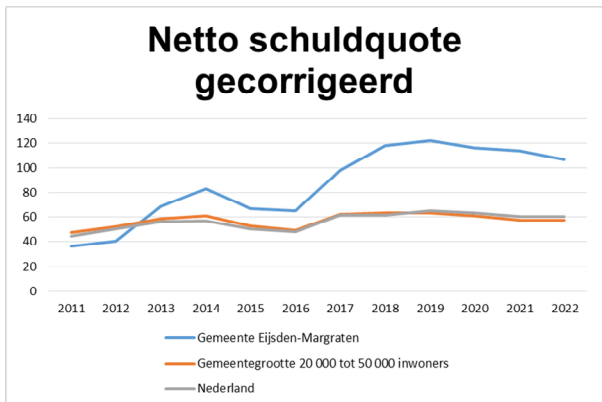
1 Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt.



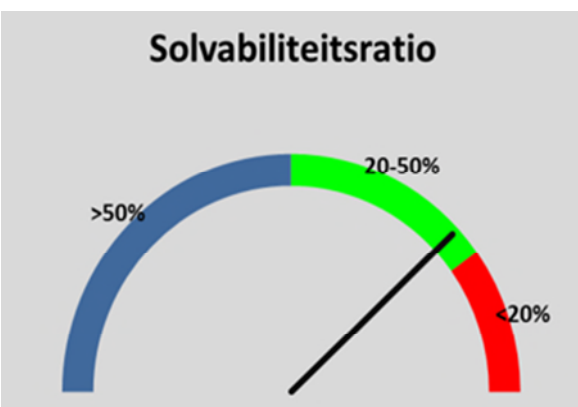
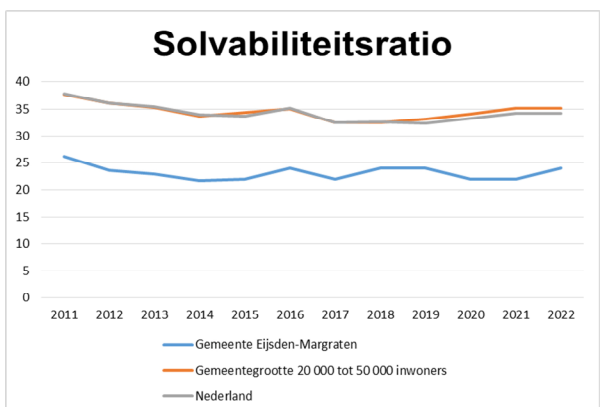
2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om een goed beeld te krijgen van de verstrekte leningen aan derden dient de netto schuldquote hiervoor te worden gecorrigeerd. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen.



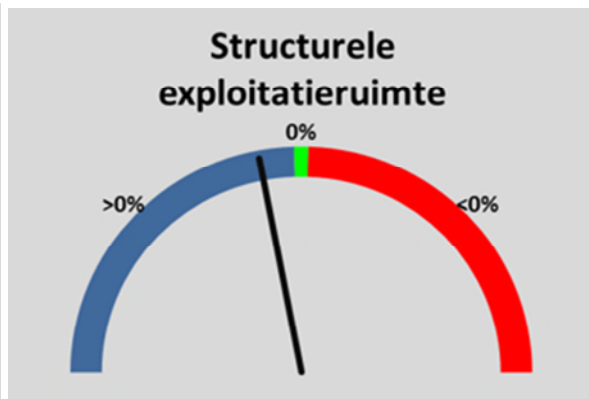
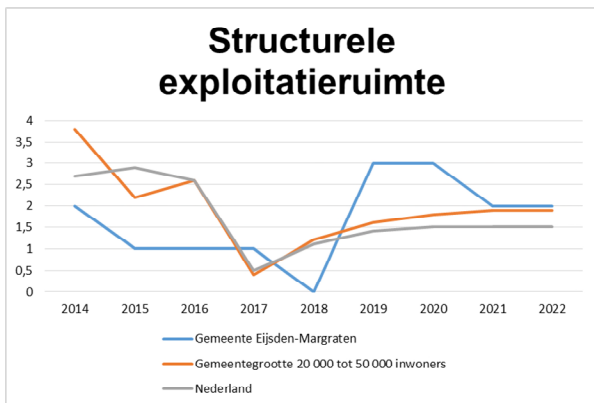
3 Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen hoe gezonder de gemeente.



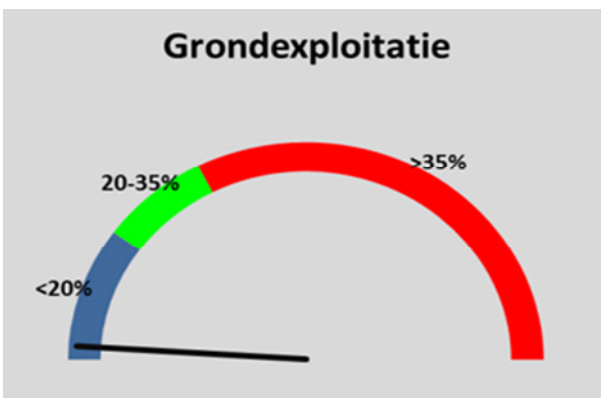
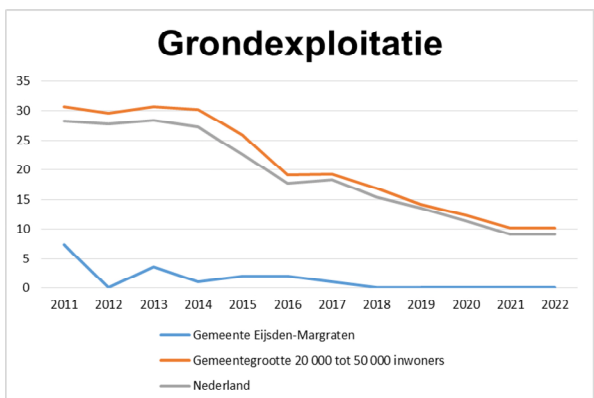
4 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Het kengetal geeft hiermee aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.



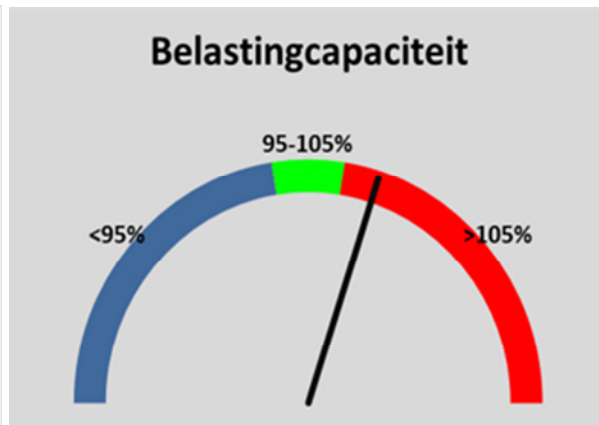
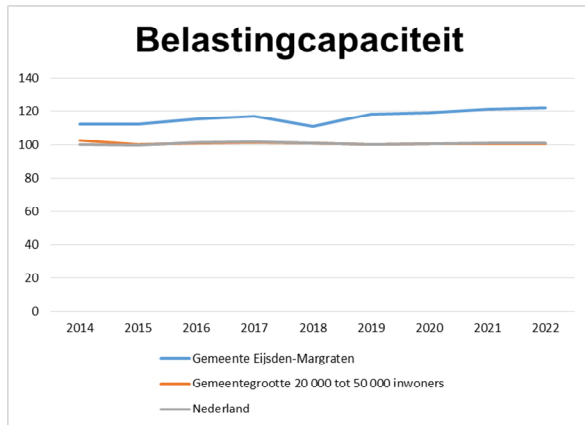
5 grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van gemeentes. De boekwaarde van de voorraad gronden is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten van de gemeente als geheel. Hiermee wordt het belang van de grondexploitatie op de financiële positie van de gemeente inzichtelijk.



6 Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de riolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente.



Geprognosticeerde balans per 31-12

Activa (Bedragen x1.000)	2017 jaarrekening	2018 primitief	2019	2020	2021	2022
Vaste activa						
Immaterieel	6.883	6.811	6.599	6.286	5.987	5.709
Materieel						
Maatschappelijk nut	11.105	15.045	16.179	15.666	15.156	14.646
Economisch nut	60.418	62.705	63.572	61.254	58.988	56.737
Financieel	6.426	6.748	6.438	6.418	6.399	6.380
Vlottende activa						
Voorraden	1.115	160	1.124	1.124	1.124	1.124
Overige vorderingen, liquide middelen en overlopende activa	15.555					
	101.502	91.469	93.911	90.748	87.654	84.595
Passiva (bedragen x 1.000)						
Eigen vermogen						
Algemene reserves	8.923	8.055	9.184	9.414	9.644	9.874
Bestemmingsreserves	15.477	14.072	12.121	10.781	10.221	9.712
Begrotingssaldo / rekeningssaldo	177	88	24	20	29	641
Vreemd vermogen lang						
Voorzieningen	4.899	2.980	4.390	3.930	3.486	3.068
Langlopende schulden	54.421	52.281	50.145	48.007	45.869	43.729
LL lening tbv financieringstekort	0	9.545	11.825	12.028	12.093	11.885
Vreemd vermogen kort						
Overige schulden en overlopende passiva	17.605	4.448	6.222	6.567	6.312	5.686
	101.502	91.469	93.911	90.748	87.654	84.595